

Daňové systémy zemí střední a východní Evropy, které vstupují do EU

Poradenská firma KPMG porovnávala daňové systémy osmi střeoevropských a výchoevropských zemí, které v příštím roce vstoupí do Evropské unie.

Pro porovnání daňových systémů jednotlivých zemí obvykle slouží daňová kvóta, která vypovídá o daňovém zatížení a je vyjádřena jako podíl daňových odvodů na hrubém domácím produktu (do tzv. složené daňové kvóty se zahrnují i odvody na sociální zabezpečení, protože mají bez ohledu na jejich název charakter daně a podle klasifikace OECD jsou mezi daně i řazeny).

Vyšší daňové kvóty ovlivňují především důchodové daně (daň z příjmů právnických a fyzických osob), daně ze spotřeby (DPH) a odvody na sociální zabezpečení. Právě těmto ukazatelům proto poradenská společnost KPMG věnovala při srovnání největší pozornost.

DŮCHODOVÉ DANĚ

Ve většině přístupujících zemí nepřesahuje v současné době daň z příjmů společností 30 % a je tak nižší než průměr EU a OECD. V pěti z osmi přístupujících zemí se očekává snížení daně z příjmů společností od roku 2004 a další snížení je plánováno v následujících letech.

V České republice je pro rok 2004 plánována sazba daně z příjmů právnických osob ve výši 28 %, přičemž se počítá s jejím postupným snižováním až na hranici 24 % v roce 2006. Chris Morgan, partner v EU Tax Group KPMG k tomu uvádí: „*Za snižováním daní z příjmů společností v přístupujících státech jasně stojí snaha přilákat nové investice. Již nyní dochází k přesunu některých průmyslových oborů ze západoevropských do střeoevropských a výchoevropských zemí vzhledem k nižším nákladům – a daňová konkurenceschopnost je dalším stimulem.*“

Nejnižší sazbu má z nově přístupujících zemí v současné době Estonsko, kde se za jistých okolností platí daň 0 %. Nejvyšší sazbu mezi přístupujícími zeměmi má Česká republika. Je třeba si ale uvědomit, že při posouzení daňového zatížení nehraje roli jen sazba daně, ale i základ daně, na který je příslušná sazba daně aplikována. V jednotlivých zemích se způsob zjištění daňového základu liší a může tedy srovnání daňového zatížení výrazně ovlivnit.

Ke snížení reálného daňového zatížení přispívá poskytování daňových pobídek jako jsou mimořádné úlevy pro některé aktivity, daňové prázdny pro vybrané investice a podobně.

Míra zdanění v oblasti daně z příjmů fyzických osob a odvodů na sociální zabezpečení se u přístupujících zemí výrazně liší. Některé země zdaňují osobní příjmy jednotnou daňovou sazbou, jiné – jako například Česká republika – v případě daně z příjmů fyzických osob, uplatňují progresivní systém zdanění.

Zdá se, že nejvíce jsou zatíženi maďarští daňoví poplatníci, neboť odvádějí 40 % ročního příjmu přesahujícího v přepočtu přibližně 5200 EUR. Pro srovnání – nejvyšší mezní sazba daně činí v České republice 32 % a uplatní se z ročního příjmu přesahujícího 10 700 EUR. Obecně lze říci, že odvody na sociální zabezpečení, zejména ty, které platí zaměstnavatelé, jsou poměrně vysoké. Česká republika patří v současné době k zemím s nejvyššími odvody na sociální zabezpečení.

Z některých druhů příjmu jako jsou platby úroků, honorářů a dividend plynoucích ze zahraničí se vybírá tzv. srážková daň u zdroje. Představu o výši sazeb této daně přináší dále uvedená tabulka. V praxi mohou být sazby srážkové daně nižší, pokud příjemce platby sídlí v zemi, která má uzavřenu smlouvu o zamezení dvojího zdanění se zemí plátce.

Některé z uvedených plateb, například dividendy, plynoucí z nově přístupujících zemí do ostatních členských zemí Evropské unie nebudou do budoucna za splnění určitých podmínek podléhat srážkové dani.

DANĚ ZE SPOTŘEBY

V oblasti daně z přidané hodnoty postupovala harmonizace v rámci EU asi nejdale. Výrazné rozdíly proto nenalezneme ani u přístupujících států, které se v posledních letech snažily sladit národní úpravu DPH s předpisy EU.

Standardní sazba daně se u přístupujících států pohybuje v rozmezí mezi 18 až 25 % (Maďarsko má nejvyšší sazbu 25 %), což v zásadě odpovídá sazbám daně v členských státech EU. Pro vybrané druhy zboží a činnosti se uplatňují snížené daňové sazby, které mohou v souladu s předpisy EU existovat nejvýše dvě. Snížená sazba daně by v EU měla činit minimálně 5 %, standardní sazba minimálně 15 %. Výjimku z minimální hranice snížené sazby DPH bude moci do roku 2007 využívat Polsko, a to v podobě nulové sazby daně.

Daňové zatížení ovlivňují i další daně, například daň z nemovitostí nebo převodové daně. Způsob zdanění je u těchto daní v jednotlivých státech velmi individuální z hlediska toho, co je zdaňováno a jakým způsobem, a proto výše uvedené daně nebyly předmětem srovnání. Místní daně většina států nevybírá, výjimku nalezneme v Litvě a Maďarsku.

Michaela Thelenová

KPMG Česká republika

(Pokračování na stránce 2)

Na stránkách měsíčníku Bankovníctví č. 11/2003, které vyjde ve čtvrtek 20. listopadu, najdete:

SPECIÁLNÍ PŘÍLOHA: FINANCOVÁNÍ KOMUNÁLNÍCH PROJEKTŮ

ÚROKOVÉ SAZBY: OD OBILÍ K DERIVÁTŮM

ZDANĚNÍ ÚROKOVÝCH VÝNOSŮ V EVROPSKÉ UNII

Rovněž zde najdete speciální přílohu s názvem **MODERNÍ KANCELÁŘ**.

Na stránkách prosincového vydání Bankovníctví, které vyjde 16. prosince, najdete speciální přílohu, jejímž hlavním tématem budou poslední novinky v oblasti **IT V POJIŠŤOVNICTVÍ**.

V případě Vašeho zájmu kontaktujte prosím Ing. Annu Olléovou, tel: 233 071 781 nebo 603 196 620, <mailto:anna.olleova@economia.cz>.

	Daň z příjmů právnických osob	Sazby DPH	Daň z příjmů fyz. osob		Odvody na sociální zabezpečení	Místní daně	Daň vybíraná u zdroje (srážková daň)		
			1	2			úroky	honoráře	dividendy
2003	V závorce sazby očekávané od roku 2004	(standardní, snížené)	1. Sazba 2. Nejvyšší sazba se uplatňuje od (přibližný hrubý roční příjem v EUR)		Placené zaměstnavatelem (A) resp. zaměstnancem (B), součet různých titulů	Místní obchodní daň, daň z prodeje, atd.			
 ČR	31% (28%)	22%, 5%	15-32%	10 400	35%	žádné	15%	25%	15%
 Estonsko	0%, 26%	18%, 5%, 0%	26%		33%	nevýznamné	0%, 26%	15%	0%, 26%
 Maďarsko	18% (16%)	25%, 12%, 0%	20-40%	5 300	29%	2% z prodeje po odpočtu určitých výdajů	18%	18%	20%
 Lotyšsko	19% (15%)	18%, 9%	25%		24,09%	žádná	5%, 10%	5%, 15%	10%
 Litva	15%	18%, 9%, 5%	33%		31%	0,3 - 0,48 % z obrátu	10%	10%	0%, 15%
 Polsko	27% (19%)	22%, 3-7%, 0%	19-40%	16 400	19,83-22,72 % 3,57-6,46 %	žádná	20%	20%	15%
 Slovensko	25% (19%)	20%, 14%	10-38%	13 600	38%	žádná	15, 25%	25%	15%, 25%
 Slovinsko	25%	20%, 8,5%	17-50%	33 200	15,9%	žádná	0%	0%	15%

(Pokračování ze stránky 1)

		Komentář									
		U daně z příjmů právnických osob (dále jen DPPO) se očekává snížení na 28 % v roce 2004, 26 % v 2005 a 24 % v 2006.									
 ČR											
		Zákon o dani z příjmů stanovuje sazbu 26 % na vyplacené zisky, která se vztahuje na hrubý příjem. Tím dosahuje efektivní daňová sazba na vyplacené zisky 26 %. Newyplacené zisky nepodléhají dani.									
											
Estonsko		Snížená sazba DPH 0% se zvýší na 5 % od května 2004.									
		Dodatečně k odvodům na sociální zabezpečení jsou zaměstnavatelé a zaměstnanci povinni platit příspěvek na státní politiku zaměstnanosti ve výši 0,5 %, resp. 1 %.									
		Platby úroků zahraničním bankám a finančním institucím jsou osvobozeny od daně.									
		Dividendy nepodléhají srážkové dani, pokud příjemce, který je korporací (plátcem DPPO), vlastní nejméně 25 %-podíl na Estonské společnosti.									
											
Maďarsko		U DPPO se v r. 2004 očekává pokles na 16 %.									
		Snížené sazby DPH mají být od 2004 zvýšeny na 15% a 5 %.									
		V rámci soc. poj. placeného zaměstnavatelem se dodatečně platí HUF 3,450 měsíčně za zaměstnavatele.									
		V rámci soc. poj. placeného zaměstnancem platí zaměstnanec dodatečně 1 % tzv. zaměstnaneckého příspěvku.									
		Sazby daně z příjmů fyzických osob (dále jen DPFO) mají být od 2004 sníženy na 18 - 38 %.									
		U pevné sazby daně na dividendy se očekává v 2004 zvýšení na 25 %.									
											
Lotyšsko		U DPPO se v r. 2004 očekává pokles na 15 %.									
		U sociálních odvodů je standardní sazba pro zaměstnavatele a zaměstnance 24,09, resp. 9 %.									
											
Litva		Sazba DPPO 13 % se používá pro malé společnosti.									
		V jistých případech lze použít sazbu DPFO ve výši 15 %.									
											
Polsko		U DPPO se v r. 2004 očekává pokles na 19 %.									
		Sociální odvody - snížené sazby se používají na část příjmů, která přesahuje PLN 65 850.									
		Očekávaná sazba DPFO pro rok 2004, vztahující se na podnikatelskou činnost, má být 19 %.									
		Směrnice Rady týkající se úroků a honorářů pravděpodobně nebude v r. 2004 aplikována (o výjimce se jedná)									
		U srážkové daně na dividendy se očekává snížení na 0 % v 2004.									
		Dividendy vyplacené mateřským společnostem sídlícím v EU a vlastním alespoň 25 %-ní podíl po dobu 2 let budou osvobozeny od srážkové daně od května 2004.									
											
Slovensko		Od ledna 2004 se očekává snížení sazby DPPO na 19 %.									
		Sazba DPH se má snížit od ledna 2004 na 19 %.									
		Sociální odvody jsou omezené: od roku 2004 se platí jen z části příjmů nepřesahující SKK 42,000 (SKK 38,000 v roce 2003).									
		Od roku 2004 je nulová srážková daň na dividendy.									
		Základní sazba DPPO činí 25 %. Investiční fondy, penzijní fondy a pojišťovny podléhají od 2004 sazbě 0 %, pokud se poskytují důchodové pojištění.									
											
Slovinsko		U DPFO se očekává změna sazby na 16 - 50 % od ledna 2004.									
		Srážková daň obnáší 25 % (rok 2004). Při splnění určitých podmínek dochází k osvobození od srážkové daně.									
		Dodatečně se platí daň ze mzdy placená zaměstnavatelem ve výši 0 - 14,8 %.									